

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Tehetetlen vergődés

Debrecen, november 6.

Az ellenzék végre bejár a parlamentbe. Maga volt kénytelen meghazudtolni mindent, amit másfél éven át hirdetett. Maga bizonyította be, hogy szabadon bemehet a képviselőházba, szabadon résztvehet a munkában, ha akar és hogy szabadon élhet minden joggal, melyet számára a házszabály biztosít.

Mióta az ellenzéki pártok bejárnak a parlamentbe, a tanácskozással fordított idő csakugyan rendes, normális munkában telik el. De a tanácskozás végén napról-napra egy-egy botrányt rendeznek az ellenzéki padokból. Egy-egy trükkel megbontják a rendet, megsértik az illetet, megbántják a törvényhozás méltóságát és olyan elnöki intézkedéseket provokálnak, melyeket indokailk elhallgatása vagy meghamisítása mellett sérelmek gyanánt próbálnak feltüntetni.

Szóval, az ellenzék ma is még frivol játékot űz a parlamentárizmusból és az egész külömbőség régi és új játéka közt nem a lényegre terjed ki, hanem csak a formára szoritkozik. Mégis tudunk erre a felháborító játékra egy mentséget, mely ha nem is teszi jogosulttá, de legalább érthetővé teszi azt.

Ez a mentség — az ellenzék súlyos helyzete. Parlamentünk ellencélu pártjai a közelmúlt eseményeinek során teljesen kiestek abból a talajból, melyben termettek. Egyes vidékeken a néppárttal, másokban a szociálistákkal való természetellenes szövetség bontotta meg az összhangot a választók és a megválasztottak közt. Más vidékeken a koalíciós pártokban mutatkozó programbeli kavargás vezetett a képviselőket és kerületeiket egybefűző szálak szakadására. A parlamenti abstinenciának országsszerte és pártkülömbőség nélkül elítelt taktikája pedig teljesen izolálta az ellenzék az országtól.

Nem maradt számukra más, mint budapesti szövetségeseik: a demokraták, a szociálisták és az ellenzéki sajtó. Más szóval: a pesti utca, beleértve a kávéházakat, valamint az a vállalkozás, mely ezt a pesti utcát megfelelő garasokért szennációkkal, botrányokkal, pletykákkal látja el. Igazi talajukból kitesztítva ehhez az új talajhoz kénytelenek sokszor akarataik ellenére is nagy kinosan alkalmazkodni.

Az ország, a vidék, a tisztas választópolgárok összessége az országos gondok enyhítését, a nagy közkérdések megoldását, a becsületes és termékeny munkában való közreműködést várja és követeli az ellenzékétől. Azért mentek be a parlamentbe, ezért hazudtolták meg önmagukat, ezért végeznek ott négy órán át rendes, nyugodt parlamenti munkát. De az új talajuk, az új barátaik, a meddő szövetségeseik

árusítható, izgató, mulattató, változatos trükköket, botrányokat, lármás jeleneteket, nyelvöltögetéseket követelnek tőlük. Ezért kénytelenek minden nap egy-egy félórát arra szentelni, hogy szégyenletesen lerombolják azt, amit még tisztos órában fölépíteni próbáltak.

Ez a helyzet, ez az igazán kétségbeejtő helyzet az ellenzék egyetlen mentsége. Ez magyarázza tehettlenségének kapkodásait, fejtelten vergődéseit. Ez teszi érthetővé töprengését, mely a munka és a botrány közt lebegve tartja politikáját mindaddig, amíg be fog következni a folytonos lebegés elkerülhetetlen vége, a nagy, az utolsó zuhanás.

A munkapárt szánakozva nézi a desperációt tehettlenségének ezt a vergődését. Szánja a kétségbeesetteket. Szinte segítene is nekik, hogy újra szilárd talajra jussanak. Védekezésre evvel a „taktiká"-val szemben igazán nem szorul. Minden, amit tennie kell, abból áll, hogy a vergődőket kötelelessége szerint távol tartja mindenünne, ahol valami közjában kárt tehetnének. A közvélemény pedig úgy szemléli ezt a haláltusát, mint amikor olyan öngyilkost lát kimulni, aki nem volt elég életrevaló ahhoz, hogy emberi becsülettel betöltse hivatását.

= **A jövő évi költségvetés.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután Láng Lajos báró elnöke alatt ülést tartott, amelyen az 1914. év első felére szóló költségvetést tárgyalták le. A javaslatot Hegedűs Loránt dr. ismertette. Tárgyalás került azután a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslat, amelynek előadója Antal Géza volt. A bizottság mind a két javaslatot elfogadta.

= **Mándy Samu összeférhetlensége.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A munkapárti körökben egészen kétségtelenül tudják, hogy Mándy ellen bejelentett összeférhetlenségnek egyáltalában nincs alapja. Ezt igazolja Lukács László volt miniszterelnöknek ma közzétett kategorikus kijelentése, hogy a miniszterelnökségének egész tartama alatt Mándy Samu margitszigeti dologról egyáltalán nem is beszélt. De kétségtelenül igazolni fogja az összeférhetlenség teljes teljes hiányát az összeférhetlenségi bizottság tárgyalása is. Nagy hatást tett valamennyi párt-ra, hogy Mándy Samu felajánlotta a mandátumáról való lemondását az esetre, ha a játékbank ügyében bérmi kompromittáló része volna. Együttal felszólította Hédeváry Lehelt, hogy viszont, ha ő nem tudja igazolni vádjait, ő is tegye le mandátumát. Hédeváry ma bőbeszédű nyilatkozatban felel Mándynak, de kényes felszólításra nem reagál.

= **A sajtóreform ellen.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A Budapesti Ujságírók Egyesülete ma ülést tartott, amelyen a Budapesti Hírlap, Pester Lloyd és Népszava kivételével valamennyi fővárosi lap képviselve volt és kimondták, hogy a sajtóreform tárgyában kelt manifesztumukat minden lap vezető helyen közli.

40 milliós kölcsönajánlat Debrecen város közönségének

Két év óta hangoztatja minden hivatalos fórum, hogy Debrecennek pénzre, kölcsönre van szüksége, mert olyan létesítmények költségeinek fedezetéről kell gondoskodni, amelyek milliókat igényelnek és amelyeknek végrehajtása elől kitérni nem lehet. Közbe jött azonban a pénzkrisis, amely minden kölcsönfelvételi tervet meghiúsított. A külföldi pénzpiac tudvalevően elzárta Magyarországot elől a pénzt, vagy oly drága áron engedte volna meg a hozzájutást, hogy azt Debrecen városa nem használhatta volna. Éppen ebben a legrosszabb időben jelentek meg Debrecenről azok a rosszakaratu hírlapi közlemények, a melyekről a legutóbbi közgyűlésen is szó esett s amelyek egyáltalán nem voltak alkalmasak arra, hogy Debrecen hitelét emeljék.

Ugy látszik azonban, hogy e közlemények — nagy szerencsére a meghurcolt városnak — nem találtak hiteltre s nem tudták megingatni Debrecen hitelét. Igen komoly helyről ugyanis két ajánlat is érkezett legújában Kovács József polgármesterhez, aki napok óta tárgyal az illetékes tényezőkkel a megköthető kölcsön módozatainak megállapítása felől.

Mindkét ajánlat 40.000.000 koronás kölcsön fölvételéről szól. Az egyik ajánlat sorsjegykibocsátással kívánja biztosítani a fedezetet, míg a második, amelynek benyújtója Maróthi Füst Bertalan, városi kötvények ellenében adná a pénzt. A sorsjegyes ajánlat tudomásunk szerint még formálisan nem érkezett be a városhoz, mert annak benyújtási határideje nem is járt le. Az az idő ugyanis, amelyre az ajánlattevő külföldi érdekeltség — mert külföldi pénzről van szó — magát kötelezte, hogy szóbelileg tett ajánlatát a föltételek és kikötések pontos részletezése mellett írásban is megteszi.

Maróthi Füst Bertalan ajánlata ellenben már konkrét formában fekszik a tanács előtt és ez ajánlat ügyében ma délelőtt komoly tárgyalások is folytak. Ez ajánlat szerint a pénzesoport, amely a 40.000.000 koronát nyújtani hajlandó, a következő föltételt állította föl: *Debrecen város 4 és fél százalékos községi kötvényeket ad, amelyeket a pénzesoport 91—94 koronás kurzussal hajlandó elhelyezni, a kölcsönért pedig egy fél százalék jutalék jár.*

A tárgyalások most a körül folynak, hogy az árfolyam milyen összegben állapíttassék meg. Az ajánlat feltételei közt szerepel az is, hogy az érdekeltség a 40.000.000 koronát két 20.000.000 millió koronás részletben fizeti ki.

Ugy értesülünk, hogy az egyik kölcsön a másikat kizárja és így a tárgyalások eredménye az lehet, hogy csupán az egyik ajánlat fogadható el.

E két ajánlaton kívül, amelyeknek mind-egyikét igen komolynak tartják a városnál, még *egész sereg ajánlat van* a polgármester kezeiben, azonban a most szóban forgó két ajánlat realitása és komolysága mellett ezek alig számíthatnak.

A kölcsön fölvételének lehetőségét emeli az a körülmény is, hogy tudomásunk szerint *Teleszky János* pénzügyminiszter — szemben régebben elfoglalt álláspontjával és *Lukács László* főfogásával, amely szerint ők a községi kötvények kibocsátását pénzügyileg célravezetőnek nem tartották — most már méltányolva Debrecen város újabb kérését és annak megokolását, valamint tekintettel arra, hogy a kölcsönt ajánló érdekelt-ség hajlandó a kötvények elhelyezésére, *a kötvénykibocsátási jogot minden valószínűség szerint megadja.*

A botrányhősök nélkül

A képviselőház ülése

Az ellenzék ma — botrányrendezésre nem kínálkozván alkalom — az üléstől távol maradt. Érdemes munkában dehogyan is venne részt. Hiszen akkor megsértené a taktikáját, pedig — ugye — ez a fő. Az mellékes, hogy őszerintük a legszentebb jogokat koboza el most a kormány a benyújtott javaslatokkal. Ugyancsak ő szerintük nem szükséges, hogy e jogfosztó javaslatok megjavítása érdekében küzdjenek. A javaslatok rosszat — mondják ők, de semmit sem tesznek.

Az ülés lefolyásáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Beöthy Pál elnök az ülést megnyitván a következő kijelentést tette:

— Tisztelt Ház, a tegnapi ülésen egy közbeszólás sajnálatomra elkerülte figyelmemet. Az egyik szónok beszéde közben a tegnapi ülésen **Deák Ferenc** nevét említette, mire valaki közbeszólta: *Ki volt az?* Erre **Rakovszky István** a napló szerint azt mondta, hogy valami kijáró. Ezért a nemesak a parlamenti illetet, de a nemzet kegyeletét is mélyen sértő közbeszólásért **Rakovszky Istvánt** utólag rendreutasítom. (Zajos helyeslés.)

Szász Pál, a mentelmi bizottság előadója terjesztett elő ezután több jelentést.

A mentelmi bizottság javaslatára a tegnapi ülésen tanusított botrányos magavisele-tük miatt a Ház **Rakovszky Istvánt** husz ülésről, **Huszár Károlyt** tizenöt ülésről, **Süme-gi Vilmost** öt ülésről kizárta, **Barabás Bé-lát** és **Szmrecsányi Györgyöt** pedig jegyző-könyvi megrovásban részesítette.

Elnök bejelenti, hogy a most alkalmazott büntetésekkel együtt jár a napidíjak elvesztése. A kizárt képviselők tiszteletdíjából mindennapi kitiltásért 20—20 koronát levon-nak, a jegyzőkönyvi megrovással pedig 100 korona büntetés jár.

Az esküdtbírói javaslat.

Áttértek ezután az esküdtbírói javaslat tárgyalásának folytatására.

Jakabfiy Elemér elismerő szavakkal nyilatkozik az igazságügyminiszter javaslatáról, azután **Bródy Ernő** tegnapi idézeteivel szem-ben ő is idézi **Zsitvay Leó**nak 1906-ban írott cikkét, melyben az esküdtbírói intézmény mizériájáról panaszkodik és lándzsát tör a Curia konzervatív joga mellett. Citálja **Doleschall** egyetemi tanárnak 1909-ben a jog-államban írott cikkét, melyben **Doleschall**, ki maga is esküdtbírói szavazóbíró volt, elkeseredetten festi az elnök kacagtató helyes-lését, midőn a resümével kitanítja az esküd-teket. A bírák, erejük megfeszítésével min-dent elkövetnek, hogy az esküdték jogi fel-fogását a helyes irányba tereljék s az ered-mény kétségbevitte: a legtöbb esetben föl-

mentik a bűnösöket és sokszor a tételes büntetőjog ellenére ártatlanokat ítélnék el. **Doleschall** kijelenti, hogy a leghelyesebbnek tartja a genfi eljárást, ahol az elnök az esküdtteket, tanácskozáson kitanítja s hozzáteszi **Doleschall**, hogy nem lehet attól tartani, hogy az elnök az ő nagy tekintélyével ráoktrojálna a maga véleményét az esküd-tekre, egyszerűen csak irányítja őket. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Pop-Csicsó István az igazságügyminisz-ternek tegnap az ügyvédi kamaráról mon-dott lékicsinylő nyilatkozata ellen kél ki, s védelmébe veszi a kamarákat.

Vadász Lipót államtitkár: A kamarák nem kérték és nem is köszönik meg az ön védelmét.

Pop-Csicsó István: Nem tudom, melyik kamaráról beszél az államtitkár ur, de a ka-marák eddig, amelyek megmozdultak, mind az esküdtbírói javaslat ellen voltak. — Fölsorolja ezután a javaslat hibáit s kijelenti, hogy nem fogadja el.

Az igazságügyminiszter beszéde.

Balogh Jenő igazságügyminiszter reflek-tál **Bródy Ernő** tegnapi beszédére. Ő eleinte jobban bizott a magyar esküdttekben, mint pél-dául az olaszban, mely temperamentumának befolyása alatt áll. Csalódott. Az egyre-más-ra szaporodó maliciózus felmentések azt a meggyőződést érlelték meg benne, hogy az esküdttek — nem az intelligens vidéki esküd-teket érti, hanem a városok iparos-esküdt-eit — nem felelnek meg a várakozásnak. S **Pop-Csicsónak** arra a kifogására, hogy a román nemzetiségű néppel elfogultan járnak el a bí-rák, azt feleli, hogy ő ezt egy percig sem fogja elnézni s ha tudomására jut, azonnal megteszi lépéseit. Az esküdték megfontolás és tanács nélkül vannak kitéve egy-egy jogász esküdt vagy a védők elokvenciájának, meg nem értve a jogszabályokat. Ezt akarja elke-rülni az által, hogy az elnök irányítja a ta-nácskozásokat. **Kelemen Samu** meggyőzte őt, hogy politikai sajtóperekben az elnök ilyen szerepe kiteszi őt annak a gyanunak, hogy ő a kormány mandatáriusa s ezért a részle-teknel módosítást fog beadni a 13-ik §-hoz, mely szerint *a közvádoló által indított sajtó-perekben nem az elnök vezeti a tanácskozást, hanem, mint eddig, az esküdték főnöke.* (Élénk helyeslés.) S amidőn ezt a korrekciót meg-teszi, kijelenti, hogy minden dologban kész-séggel deferál, ha meggyőzik őt, hogy állás-pontja helytelen s lojálisan helyet ad a jobb javaslatnak. Olyan esküdtbíróiságot akar, a mely feladata magaslatán áll s nem torz-ka-rikaturát. Ajánlja a javaslat elfogadását. — (Taps.)

Szász Károly elnök a vitát bezárja s az ülést öt percre felfüggeszti.

A szünet után

Beöthy Pál elnök veszi át az elnöklést s azonnal áttér a részletes tárgyalásra. Ek-kor figyelmeztetik, hogy még nem volt sza-vazás és az elnök bejelentvén a tévedést, el-rendeli a javaslatra általánosságban a sza-vazást.

A Ház a javaslatot megszavazza.

A részletes tárgyalásnál

Balogh Jenő igazságügyminiszter beadja azokat a módosításokat, melyeket az egyes szakaszokhoz (így a 13. és 19-ik §-hoz is) be-jelentett.

Kelemen Samu megköszöni az elnöki ve-zetésre vonatkozó módosítást, melyet lehet, hogy majd le fognak kicsinyelni, de ő azt hiszi, hogy ezzel a módosítással ki van zárva minden politikai üldözés. Mégis a javaslat utolsó szakaszánál módosítást fog benyujta-ni, mely szerint sajtó-ügyekben állítsák vissza a régi rend.

A Ház a módosítást elfogadta.

Az ülés végén **Kelemen Samu** megtette jelzett indítványát, de **Balogh János** igazság-ügyminiszter felszólalása után az indítványt elvetették s az esküdtbírói javaslatot rész-leteiben is letárgyalták.

Nem akarják átvenni a Kossuth-szobrot

A város kifogásokkal él

Margó Ede és **Pongrácz Szigfrid** főváro-si művészek Kossuth-szobra, a Darabos-ut-cai szennyvízes csatornában való megfi-rösztés után zsákokba varrottan, ott „disze-leg” néhány hét óta a Nagytemplom előtt és szomorúan, esővertén várja az ünnepies leleplezést. Tanácsulések, fő- és albizottságok már a leleplezés programját is megállapították, a leleplező ünnepi ódát is megírták és — most kiderül, hogy a leleplezés tulajdonképpen még meg sem történhetik azon egyszerű okból, mivel az építő művészeketől mindmáig hivata-losan nem vette át a város a szobrot, sőt mi-több, nem is akarja átvenni.

Botrányos heccet ölelik körül három esztendő óta a debreceni Kossuth-szobor ügyét, amelyre vonatkozólag elégszer meg-tettük e hasábokon a magunk megjegyzéseit s most, amikor már jogosan hihettük, hogy elmúlt minden herce-hurca — ugylátszik, elül-ről kezdődik az egész.

A körülbeszélgetett szobor már hetek óta föl van állítva és az építő szobrászok még mindig nem kapták meg a kikötött összeget a végzett munkáért azon egyszerű okból, mi-vel az átvétel még mindig nem történt meg. A tanácsot több ízben megkeresték e miatt, míg végre a szobor-bizottság ma délelőttre tüzte ki az ügy tárgyalását **Margó** és **Pongrácz** szobrászok személyes jelenlétében.

Déli 12 órakor ült össze a bizottság **Ko-vács József** polgármester elnöklete alatt. — Jelen voltak: **K. Tóth Mihály** kulturatanács-nok, **Zöld József** jegyző, **Aczél Géza** főmér-nök, **Kardos Albert** főrealiskolai igazgató mint bizottsági tagok és az építő szobrászok, **Mar-gó** és **Pongrácz**.

Pongrácz Ede kérte a bizottságot, hogy a szobrot vegye át a város, mivel a külön-böző alvállalkozóknak ki kell fizetni a munka-díjakat.

Kovács József polgármester az átvételre vonatkozólag megjegyzi, hogy az azért nem történhetett meg eddig, mivel a szobrászok nem a megrendelt és elfogadott tervek sze-rint készítették el azt.

Margó Ede kijelenti, hogy ez nem képez-het akadályt, mivel a három tagu albizottság már átvette a maga részéről, s ha bizonyos részletekben a mellék szoborcsoportozatok megkonstruálása és az elfogadott tervek kö-zött van is egy kis különbség, művészi szem-pontból ez mit sem von le a szobor érté-kéből.

Aczél Géza főmérnök azt indítványozza, hogy a bizottság ne döntsön az átvétel fölött addig, míg teljes számban nincsenek jelen a tagok s halasszák el egyelőre a határozatot.

Margóék hivatkoztak arra, hogy a szo-borépítési alvállalkozók kifizetése, de más-részt amiatt is, hogy ők hiábavalóan nem igen jöhetnek le hétről-hétre Debrecenbe, ké-rik a rögtöni intézkedést.

Végre is abban állapotok meg, hogy hol-nap, pénteken dében újlag ülést tart a bizott-ság és tekintet nélkül az azon megjelenő ta-gok számára, határozni fognak az átvétel fölött.

Az építő szobrászok itteni tartózkodása alkalmából volt alkalmunk beszélgetést foly-tatni **Margó** és **Pongrácz** mesterekkel, akik elkeseredetten — és a maguk szempontjából joggal — nyilatkoztak a szinte már odiózus szobor-ügyről. Arra a kérdésünkre, hogy vaj-lon a szobornak nem ártott-e az a szomorú fetrengés a Darabos-utca esővíz-csatornáit alatt, a művész azt jegyezte meg:

— Dehogyan is ártott. Sőt bizonyos szem-pontból még értékesebbé lett. Pár hónap alatt kapta meg azt a patinát, amelyet más szo-bornál csak a hosszú esztendő vasfoga ered-ményez. Ha ártásról lehetne szó, az csak az illuzió rovására mehet, amely nem szivesen türi az ilyen hosszú vajudást, a csatornákat

alatti heverést, a zsákba varrott, körüldezkázott — heverést.

És ebben talán igaza is van. Nemcsak talán, de egész bizonyosan.

Kiasajtóreformapja?

— A koalíció titkos aktáiból —

A legszilárdabb meggyőződésünk, hogy aktuálisabb és bölcsőbb tennivaló is akadt volna a kormánynak a sajtó-törvényjavaslat elkészítésénél. Mindazonáltal tartozunk a történelmi igazságnak azzal, hogy rámutassunk arra a különben is érdekes körülményre, hogy ezt a szörnyeteg törvényjavaslatot — csak úgy, mint például az új házszabályokat — ideástul, kivitelestül, szőröstül-bőröstül a koalíció kormányától plagizálta el a mostani igazságügyminiszter. Polónyi Géza volt akkor a magyar királyi pecsétőr s a sok pecsét között, amelyet a multjában őriz, bizony ott van a piszkos foltja annak is, hogy ő találta ki a honmentő gondolatot, hogy a sajtót meg kell rendszabályozni.

A koalíció uralomra jutása után Polónyi és Vázsonyi tudvalevően összevesztek. Vázsonyi irtó sajtóharcot kezdett a koalíció ellen. Sorozatosan lepleztette le minden nap bünének, minden nap panamájának történetét. Akkor jelentek meg azok a nevezetes cikkek, amelyeket később Habár Mihály röpiratban ki is adott.

Egy izgalomban forrott a koalíciós kormánypárt, a miniszterek dühöngtek és a képviselők nyíltan szidták a sajtót, amely nekik naponként kellemetlenkedik, őket naponként leleplezi. — Rettenetes cikkek jelentek meg Szerényi, Polónyi, Mezössy és Désy ellen. Kossuthot naponként kicsufolták és Andrássy ellen, a „fekete gróf” ellen (azóta „vörös gróf” lett) rettenetes hajsza indult.

Ezekben az izgalmas naponokban minisztertanácsot tartottak Wekerle Sándor elnökelete alatt. Kossuth Ferenc kijelentette, hogy meg kell rendszabályozni a sajtót, mert tönkreteszi a koalíciót. Andrássy kijelenté, hogy nem tűri azt, hogy őt a kolportázs lapok üzött vadként hajszolják: megrendszabályozza a kolportázst. Szerényi volt a lehangosabb.

Végül felállott Polónyi, aki tudta, hogy Vázsonyi és Lengyel Zoltán akkor már gyűjti leleplezéséhez az adatokat és így szólt:

— Minket a zsidók bántanak. — Sándor Pálék és a firkoncok. Ezeket kell letörni. Két javaslatot készítek, egyet a börze és egyet a sajtó ellen. Nem fognak többet meg sem mukanni a Sándor Pálók, a sajtót pedig úgy ráncba szedem, hogy azt fognak írni, amit én akarok.

Nagy helyeslés fogadta e szavakat és még az este összegyűltek: Polónyi Géza, Günther Antal, Nagy Emil, Csizmazia Endre, Szentiványi Árpád, az egyik Batthyány gróf, Zichy Vladimir gróf és egy újságíró-képviselő: Hódy Gyula. Megbeszéltek, hogy milyen legyen a sajtóreform. Meg is állapodtak abban, hogy előadója Csizmazia Endre lesz, vezérszónoka pedig Nagy Emil. A vezérelvek pedig ezek voltak:

1. A kolportázsjogot egyenesen a belügyminisztertől kell kérni, aki minden indoklás nélkül annak adja meg, akinek akarja és attól veszi el, akitől akarja.

2. Felelemlik a kauciót.

3. A sajtóból eredő büntetőügyek nagy részét elvonják az esküdtszékétől.

4. Teljes kártérítési jogot adnak, még a nem vagyoni károokra is mindenkinek, akiről olyat ír a lap, ami az illetőnek anyagi vagy akárcsak erkölcsi kárt okoz.

5. Sajtóbeli izgatás esetén joga lesz a rendőrségnek vagy vizsgálóbíróknak az újságírók le is tartóztatni.

6. Fontos esetekben bizonyos hivatalos esetek megírását megtilthatja a hatóság.

7. Lesz éjjeli ügyész, aki lefoglalhatja még éjjel a lapokat.

8. A sajtóperekben a bizonyítást rövid időbeli bejelentésre szorítják és végül

9. többször büntetett lapokat be is lehet szüntetni.

Ez volt a mai szabadsághősök nagyszerű „sajtóreformja”. Igaz ugyan, hogy Polónyi a javaslatot nem készítette el! De csak azért, mert közben a Lengyel-féle leleplezés megbuktatta. Később pedig Günther azért nem tudta megcsinálni az új sajtótörvényt, mert jött az annexió hecc, majd az önálló bank ügye s a koalíciós kormány megbukott.

De a törvényjavaslat elkészítése nélkül is mindjárt a Polónyi minisztertanácsi nyilatkozata után óriási sajtóüldözés kezdődött. — A függetlenségi pártból kidobták az újságírókat, illetőleg durva módon kijelentették, hogy ide többet, aki nem tag, be ne tegye a lábát. A főkidobó megint csak a volt hírlapíró-képviselő, Hódy Gyula volt.

Ekkor történt, hogy Andrássy Gyula egy szép napon létalapjaiban támadta meg a neki kellemetlen A Nap-ot. Továbbá megtiltotta a Népszava, Budapesti Napló és Pesti Futár utcai árusítását és ugyanezeket végképpen kiltította a pályaudvarokról.

Igy állott a sajtószabadság és a sajtóreform ügye már a koalíció idején.

A nagybeteg Kossuth Ferenc

Allapota válságos

A mai éjszaka nem hozott változást Kossuth Ferenc állapotában, sem kedvezőt, sem kedvezőtlen. Az ellenzéki vezér állapota változatlanul válságos: életét komoly veszedelem fenyegeti, de nem lehetetlen, hogy felgyógyul.

Kossuth Ferenc megszokottakkal tíz órát aludt az éjjel. Este tíz órákor szunyadt el és aludt egyhuzamban háromig. Ekkor fölriadt, majd újra elaludt. Négy órákor és öt órákor is fölébredt, de mindannyiszor mindjárt elszunyadt. Reggel nyolc órákor ébredt föl egészen.

Nyolckor Kossuth kiszállt az ágyból, bár nagyon gyöngé. Fölkelt és megborotválkozott. Mosdás után visszafeküdt az ágyba. Kinálták reggelivel, de nem tudott enni semmit. Az orvosok éppen ezt tartják a betegség legsúlyosabb körülményének. A beteg tegnap reggel óta mindössze félliternyi folyadékot veit magához, vizet, teát és tejet. Ezért Herczel Manó báró elhatározta, hogy mestersegesen fogja táplálni. Már be is adott neki a Karzenstein-eljárás szerint egy ugynevezett tápláló-csőrét.

Herczel professzor reggel nyolckor látogatta meg a beteget, mikor értesítették, hogy Kossuth fölébredt. Az orvos hosszabb ideig beszélgetett a pácienssel újra alaposan megvizsgálta és kikérdezte. Kilenc órákor érkezett Müller Kálmán báró a szanatóriumba. A vizsgálat után Müller és Herczel egy óra hosszat tanácskoztak s a konzilium eredményeként a következő bulletint adták ki:

A beteg az éjszakát nyugodtan töltötte és több órát aludt. Erőbeli állapota nem hanyatlott. A szívüddés kielégítő. A táplálék-fölvétel csekély. A bélműködés még nem ál-

lott helyre. Herczel Manó báró, Müller Kálmán báró.

A szanatóriumot ma is szüntelenül keresik telefonon. Kossuth barátai és tisztelői állandóan jelentést kérnek a beteg állapotáról. Kossuth Ferenc jobban érzi magát, fájdalom nincs, viszont igen gyöngé. Újságot nem adnak a kezébe, egyebet nem olvas, némán mozdulatlanul fekszik az ágyban és alig szól egy szót.

A betegágy mellett Révész Ernő szanatóriumi orvos teljesít állandóan szolgálatot.

Ma délben Tisza István gróf és Hazaí Samu báró titkárjuk útján érdeklődtek a nagybeteg állapotára iránt.

A nizzai halálvonat

A katasztrófa borzalmai

Megemlékeztünk már tegnap arról a borzalmas vasúti katasztrófáról, amely a franciaországi Melun vasúti állomás előtt történt. A páris-nizzai expresszvonat teljes sebességgel belerohant egy postavonatra. — A rettenetes összeütközés áldozatai közül eddig huszonkilenc halottat és negyvenegy sebesültet húztak elő a pozdorjává zuzódott kocsik véres törmelékei alól.

A Melun mellett történt vasúti katasztrófáról megrázó részleteket hoz egy ma érkezett párisi távirat.

A keddi éjszakai vasúti szerencsétlenség áldozatainak száma még most sincs végleg megállapítva. 29 holttestet találtak, legnagyobb részüket annyira megszenesedve, hogy nem lehet személyazonosságukat tudni és nagy garmadában felhalmozták a meluni pályaudvar egyik várótermében a szénre égett emberi testrészeket, sok kezét, lábát, törzseket, koponyákat, amiket úgy szedtek ki a vasúti kocsik üszkös falai alól. Még huszonöt utas hiányzik és az eltakarított romok között több szerencsétlen nincs, tehát valószínű, hogy ezek a megszenesedett testrészek utolsó maradványaik a hiányzóknak.

Bizonyos, hogy több mint 50 halottja van a két vonat összeütközésének.

A kötelességtudás bámulatós példáját mutatták a postavonat hivatalnokai, akik életben maradtak, bár megsebesültek. Az összeütközés után első dolguk az volt, hogy az összetört postakocsi romjai alól kikeresték a nagyértékű küldeményeket, pénzeszsákokat, ékszeres dobozokat. Két postahivatalnok vérző fejjel számlálta azután a meluni állomásfőnök és pénztárnok kezébe az összegyűjtött pénzküldeményt: több volt 100.000 franknál. Mikor aztán szabályszerűen kiállított elismervényt kaptak az átadott értéktárgyakról és készpénzről, bevitték őket a városi kórházba.

Ezek a postahivatalnokok beszéltek, hogy örökös halálfélelemben voltak, valahányszor megtették ezt az utjukat. Alig hat perc időköz van a postavonat és a marseillei luxusvonat kereszteződése között Melunnál, ők már többször figyelmeztették a postaigazgatóságot a vasúti menetrendnek erre a szerencsétlen besötétítésére, mert nem kell hozzá több egy néhány percnél és kész a katasztrófa. — Soha sem hallgattak rájuk.

A felismert holttesteket külön helyezték el, ezeket kiadják hozzátartozóiknak, tizen-negy holttestet agnoszkálhatatlan. Borzalmas jelenetek játszódtak le ebben a teremben: meg mutatják a Melunbe érkezett családtagoknak ezeket a holttesteket, amelyekről az utolsó ruhafoslány is leégett és senki sem talál rá arra, akit keres. A tizen-negy holttestet közös sirba fogják temetni.

Amic kapitány neje, aki az összeütközés-kor a postavonat és az expressz lokomotívjai alá került, de csodálatosképpen nem sebesült meg és nyolc óra hosszat nem lehetett kétségbeesett helyzetéből kiszabadítani, egy hadnagynak a romok réseit között kinyújtotta ékszereit azzal a megbízással, hogy ha nem kerül ki élve, adja át az ékszereket Troyesben lakó anyjának. Közvetlenül azután lángba bo-

rultak a lokomotív romjai és Amicné halálra égett.

Dumaine Antal lokomotívvezető a mai kihallgatáson esküvel erősítette, hogy a szemafor az ő sinpárján szabadra volt állítva a keresztezéskor, alig ment az expressz a fővágányra, bekövetkezett az összeütközés.

Letartóztatás a táncteremben

Leleplezett betörés

Nagy riadalmat okozott a Margit-fürdői tánciskolában a minap egy letartóztatás, a melyet hosszas nyomozás után a debreceni rendőrség ügyes, jószemű detektívje, Szilvássy Béla eszközölt. Javában folyt a tánc, a sok leány és legény éppen a valzer lépéseit tanulgatta, amikor Szilvássy megjelent a teremben s ott a táncoló párok közül előszólította *Stefán* Jakab kőművestanoncot és letartóztatta.

A letartóztatás egy betörés gyanúja alatt történt, amelyet még október hó elején követtek el *Tóth* József Homok-utca 120. szám alatt lakó cipésmester kárára.

Tóthék szüretelni voltak künn sárándi szőlőjükben, amikor egy éjjel az üres lakásba betörték és onnan 120 korona készpénzt és egy nagy csomó ékszer, aranyneűt vittek el. Tóthék hazaérkezve a szüretéről, kifosztva találtak a lakást. Azonnal jelentést tettek az esetről a rendőrségnek, amely nyomozni kezdett az ügyben, de a tettesekre nem tudott ráakadni. Csupán annyit állapítottak meg, hogy a betörők az utcára nyíló ablakon át jutottak a lakásba, amelynek terepviszonyaival föltétlenül ismerősöknek kellett lenniök annál is inkább, mivel tudniok kellett, hogy Tóthék a betörés idejében szüreten vannak s a lakásban akkor nincsen senki.

A rendőrségen már-már lemondtak arról, hogy a betörők kilétét sikerüljön megállapítani, amikor két héttel ezelőtt a Rakovszky-utcán — mint annakidején megirtuk — Polónyi Gábor lakásába három fiatal suhanc betört, akiket sikerült is azonnal letartóztatni.

Szilvássy detektív, akit mint kiváló nyomozót és elsőrangú megfigyelőt ma már egész Tiszántul ismernek, valami módon összefüggést igyekezett keresni a két betörés között és titokban puhatolódzni, nyomozni kezdett a letartóztatott suhancok között, a kiktől sikerült egy-egy kijelentést kicsikarni, ami arra engedett következtetni, hogy ezeknek tudomásuk lehet a Tóthéknál történt betörésről.

Páratlan energiával nyomozott tovább és kiderítette, hogy a Polónyi-betörés miatt letartóztatott *Pálffy* János nemrégiben még mint tanuló szolgált Tóthéknál. Ezen az alapon indult meg a nyomozás, amely végre teljes eredményre vezetett. *Pálffy* és *Bagi* bevallották a Tóthéknál elkövetett betörést és azonkívül még *Stefán* Jakab kőműves tanoncot nevezték meg büntársuknak, akit aztán a Margit-fürdőben le is tartóztattak.

Stefán először tagadni próbált, de a vallatás során végre is beismerte a betörést. — Elmondotta, hogy *Pálffy* révén megtudták, hogy Tóthék szüretre mennek s ezt az alkalmat használták föl a betörésre. Ő és *Pálffy* János behatoltak a lakásba. *Bagi* pedig künn az utcán állt őrt. A betörés sikerült, a lakásban talált pénz elmulatták, az ékszerek közül egy aranyórát elzalogosítottak a Böszörményi-utca 69. szám alatt levő koreszmában, a többi aranyneűt pedig lakásaikon rejtették el. Ezeket a rendőrség meg is találta.

Stefán vallomása után a Polónyi betörés miatt amugy is letartóztatott *Pálffy*t és őt magát átszállították a kir. ügyészség fogházába. *Bagi*, aki aktív részt nem vett egyik betörésben sem, szabadon bocsájtották.

A Balkán

Ujabb lépés a görög kormányánál.

Berlin, november 6. A *Lokalanzeiger* jelentí Athénből: Az athéni angol és orosz követ tegnap az osztrák és magyar, meg olasz lépéssel megegyező lépést tett a görög kormányánál. Görögország megígérte, hogy a nemzetközi elhárító bizottság munkáját Albániában minden erejével támogatni fogja.

Francia híresztelés.

München, november 6. A *Münchener Neueste Nachrichten* berlini tudósítója azt táviratozza lapjának, hogy a birodalmi fővárosban semmit sem tudnak a Petit Parisien ama hírérol, hogy Sir Edvard Grey ismét össze akarja hívni a nagyköveti értekezletet.

Páris, november 6. A *Liberté* tudni véli, hogy a hármastant hatalmai Bécsben és Romániában jegyzéket nyújtottak át, amelyben hangoztatják, mennyire szükséges valamennyi európai nagyhatalom együttműködése a balkáni kérdések szabályozásánál és tanácsolják a két hatalomnak, hogy a hármastantant hatalmaihoz hasonlóan mardajanak a londoni értekezlet határozatai alapján.

E jegyzékről a *Zeit*-nak a következőket jelenti Berlinből: Arról a lépésről, amelyet állítólag a hármastantant hatalmi tettek Bécsben és Romániában, itt semmit sem tudnak és ezt a hirt nagyon valószínűtlennek tartják.

Nem enged a török.

Konstantinápoly, november 6. A porta athéni delegátusainak utasítást küldött, hogy Törökország nem engedhet többet a Vaku-kérdésben és a földbirtokok kérdésében és így a huza-vona következményeiért a felelősség Görögországot terheli. A porta eddig nem kapott hivatalos értesítést állítólagos ultimátumról.

Mennyi pénzt kíván Wied herceg?

Berlin, november 6. Wied herceghez közelálló helyről híre jár, hogy ama tíz követelésben, amelyhez a herceg trónralépését kötötte, benne foglaltatik az is, hogy a hatalmak száz millió frankos kölcsönt adjanak Albániának. Arra azonban kevés kilátás van, hogy Ausztrián és Magyarországon meg Olaszországon kívül más hatalom is résztvegyen a kölcsönből. Wied herceg személyes pénzügyi követelései nagyon szerények, csupán azt kívánja, hogy százötvenezer márka évi civillistát adjanak neki.

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

PÉNTEK: *Benn az erdőn*, dráma. (C bérlet.)

* „*Benn az erdőn*“. (A színházi irodaja jelentése.) Ma Garvay Andor szenzációs sikerű drámája „*Benn az erdőn*“ kerül színre, mely egyik legfigyelemreméltóbb alkotása az új, modern drámai termékeknek. Nálunk hozzájárul a sikerhez az a rajongó ambíció, mellyel a főszerepeket játszó színészek a darab iránt viseltetnek. A főszerepeket Halassi Mariska, Uti Gizella, Fehér és Lajtai játsszák.

* „*A „mumus“ vasárnap délután*“. (A színházi irodaja jelentése.) Ez a bájos vígjáték kerül színre vasárnap délután, mérsékelt helyárrakkal, melyet a debreceni közönség eddigi előadásain a legnagyobb tetszenyilvánításokkal fogadott, s amely tényleg az idény legjelesebb vígjátéka. Jegyek már máától kezdve válthatók.

* „*A diákhercegő“ premierje*. (A színházi irodaja jelentése.) Willner és Bodanszki, Lehár szövegírói és Reinhardt Henrik a szerzői „*A diákhercegő*“ című kitűnő operett-ujdonságnak, melynek bemutató előadása vasárnap este, f. hó 9-én lesz a debreceni színházban. Rég nem került műsorra ilyen értékes darab, melynek tárgya a német diákéletből van merítve és amely bájos poetikus meséjével messze felülmúlja a mostanában színrekerülő, ugynevezett könnyű operettekét. „*A diákhercegő*“ olyan énekes mű, melyet a szövege zene nélkül is sikerre vinne, de ha hozzátesszük, hogy a muzsikája vetekszik a szöveggel, akkor meg lehet állapítani, hogy ez lesz az idei szezon egyik legelső slágere. A darab szereposztása: Margarétha uralkodó hercegő — Nagy Aranka, A fejedelem — Kassay, Max — Borbély Lili, Waltber — Oláh Gyula, Félix — Szalai Gyula, dr. Flemming Gerta — V. Márkus Angela, Kurt — Sz. Nagy Imre, Brunó — Váradi Márton. A főudvarmesternő — H. Serfőzi Etel. Résztvesznek ezenkívül jelentős szerepekkel: Rónai, Madas, Kormos, Bérczi, Vándory, Juhász, Sebesi és mások. Tekintettel a közönség széleskörű érdeklődésére, jegyeket már máától árusít a pénztár.

* *A Nordisk-filmtársaság* világhírű őszi slágerét a „*Nemezis*“ 3 felvonásos történetet Else Frölich, Clara Wieth női és az utóéletlen Psylanderrel a férfi szerepben, nagy sikerrel mutatta be tegnap este az „*Apolló*“-színház. A Psylander rajongók nagy tömegben gyönyörködtek a színház sláger-primadonnája művészetében. Kiváló amerikai kísérő műsorból tetszett a „*Szivarka-tárca*“ vitograph-kép és „*Jobb a kolbász mint a gyöngygyök*“ Edison-film. Telefon 7-62. Állandó pénztárszolgálat. Trafik- és kedvezményes-jegyek érvényesek.

A Debreceni Bank csalója

Bajok a nem szállított vízmérő órák miatt

Annak idején részletesen foglalkoztunk azzal a feljelentéssel, amelyet a „*Debreceni Bank Részvénytársaság*“ tett a debreceni kir. ügyészségen Kunz Ferenc budapesti lakos, a megszűnt „*Vízmérő-óra és fémáru gyár Részvénytársaság*“ igazgatója ellen, azzal vádolván meg őt, hogy az intézettel szemben csalást követett el.

A *Vízmérőóra és Fémáru gyár* nevében ugyanis Kunz a debreceni vízvezetési munkák megkezdésekor ajánlatot adott be a városhoz vízmérőórák szállítására. Ezzel egyidejűleg aziránt kereste meg a „*Debreceni Bank Részvénytársaság*“-ot, hogy néki előleget, illetőleg kölcsönt adjon, amelynek biztosítékául egy engedményes okirattal a Bankra ruházta a Debrecen városának szállítandó vízmérőórákért járó összegeket.

A *Debreceni Bank Részvénytársaság* három részletben ki is utalt mintegy 12,000 koronát, azonban ezzel szemben semminemű ellenértéket nem kapott, mivel a vízmérőórák szállítására nem került sor azon egyszerű okból, mert a cég és véle Kunz Ferenc csődbe jutott.

A *Debreceni Bank Részvénytársaság* a maga feljelentésében azt igyekezett bizonyítani, hogy Kunz előre tudta a vállalat bekövetkezendő bukását s erre bázisozta az egész kölcsönszerzési üzletet.

A debreceni kir. törvényszék vádta-ncsa Kunzot család vétsége miatt vád alá helyezte. A törvényszék a főtárgyalást még ez év február 1-re tűzte ki, azonban akkor a bizonyítás kiegészítése céljából elnapolta és csak ma foglalkozott ismét a büniüggyel.

A mai főtárgyaláson *Tóth Aurél* dr. elnökölt. Mellette mint szavazó-bírák *Ujfalussy József* dr. és *Jeney György* dr. törvényszéki bírák szerepeltek. A vádat *Ferenczy Tibor* dr. alügyész képviselte, a védelmet pedig *Szajcz Márton* dr. látta el.

A vádirat rendelkező részének ismertetése után elsőnek a vádlott *Kunz Ferenc*

cet hallgatta ki a bíróság. Rossz magyarsággal beszélve, próbálta mentegetni magát. Tagadja a vádat és azzal védekezik, hogy ő a Debreceni Bank Részvénytársaságnál több rendbeli részvényeket deponált az előleg, illetőleg a kölcsön biztosítására s az üzletre vonatkozólag hivatkozik Nyiri Ernő dr. ügyvédre, a Bank Részvénytársaság ügyészére.

Nyiri Ernő dr. azonban, akit ma tanuként hallgattak ki, vallomásában megcáfolta Kunz szavait. Egy egész sereg tanut hallgatnak még ezután ki, köztük Almásy László dr. országgyűlési képviselőt, a csődbe jutott Vizmérőóra és Fémárugyár Részvénytársaság volt ügyészét.

A perbeszéd elhangzása után a bíróság büntetésnek mondta ki Kunz Ferencet a család vétségében és ezért őt behajthatatlanság esetén 20 koronánként egy-egy napi fogházra, átváltoztatható 2000 korona pénzbüntetésre ítélte. Miután az ítéletben úgy a közvélemény, mint a vádlott megnyugodott, az jogerőre emelkedett.

HIREK

— **A trónörökös Magyarországon.** Csurgóról jelentik: Festetich Tasziló herceg berzencei birtokán november kilencedikén négy napos vadászat kezdődik, amelyre ide várják Ferenc Ferdinánd főherceget is. A trónörökös november kilencedikén érkezik meg Berzencére. A vadászat a környék előkelőségei is részt vesznek. A környék csendőségét megerősítették.

— **Tisza Bécsben.** Bécsből táviratozzák: Tisza István gróf miniszterelnök vasárnap este Bécsbe utazik, ahol hétfőn közös miniszteri tanácskozás lesz a delegációs ügyek előkészítésére.

— **Bécsben van a bolgár király.** Bécsből táviratozzák: Ferdinánd bolgár király, aki ebenthal birtokáról tegnap inkognitó Bécsbe érkezett, ma délelőtt hosszabb beszélgetést folytatott Berchtold gróf külügyminiszterrel. Ferenc József király délután két óraker magánkihallgatáson fogadja Ferdinándot.

— **A csütörtöki felolvasó-estély.** Bizonyára örömmel olvassa közönségünk a már várva-várt hírt, hogy a felolvasó-esték rendező bizottsága e hó 13-án ismét megkezdte azoknak az általánosan kedvelt csütörtöki estéknek rendezését, amelyek nélkül már szinte el sem képzelhetjük Debrecenben a téli szent. És pedig ez évben újult erővel, sok és értékes tagokkal gyarapodottan fog munkához a bizottság s így módjában lesz az eddig is fényes eredményekben gazdag esték színvonalának még magasabbra emelése. Az idén is 8 (nyolc) csütörtöki estét tartanak, mint az előző évben, kéthetenként, amint már az szokásos. Megállapodott a bizottság abban is, hogy a bérlet-rendszert továbbra is fentartja és a régi bérlet jogát is kellő határidőn belül figyelembe veszi. Ehez képest a bérletjegyek már szombat (f. hó 8.) reggeltől kezdve válthatók ki, a régi bérlet joga hétfőn (10-én) délig marad érvényben. Hétfőn délutántól kezdve a netán visszamaradt bérletjegyek az új jelentkezőknek adatnak ki. A bérletjegyek ára 8 estére az első négy sorban 6 korona, az V. sortól a X. sorig öt korona, a többi sorokban 4 korona. A jegyek Antalffy József Szent Anna-utcai könyvkereskedésében kaphatók. Az első est a legközelebbi csütörtökön, e hó 13-án lesz a szokott helyen: a római katolikus főgimnázium dísztermében. A teljes programot pár nap múlva közöljük; annyit előre is elárulhatunk, hogy igen érdekes, tanulmányos és élvezetes lesz. Hisszük, hogy közönségünk ezt a humánus és kulturális intézményt most is abban a kitüntető pártolásban fogja részesíteni, amelyben eddig részesítette. Tehát: bérletjegyekért minél előbb Antalffyhoz!

— **Női felöltők angol-kelméből** minden divatszínben 14 korona Halmágyinál.

— **Művilágítás mellett,** bármily borus időjárásban a nappali világítástól meg nem különböztethető fényfektusokkal, délelőtt 8 órától este 7 óráig készülnek művészi kivitelű fényképfelvételek vasár- és ünnepnapokon is Kozman (Mai és Társa fővárosi udvari fényképész volt művezető beltagja) műtermében. Piac-utca 44. sz. (dr. Ujfalussy-ház). Rendés vidéki fényképárak.

— **A Népszerű Főiskolai Tanfolyam** ma kezdi meg sorozatos előadásait Darkó Jenő dr. főiskolai tanár „Athén építészeti emlékeiről”. Mai előadásában a következőkről fog szólni: Athén épületei tanulmányozásának fontossága. Tárgyalásának kettős szempontja: általános művelődéstörténeti és speciális művészettörténeti. A régi emlékek felkutatása. Az Athénben működő archeológiai intézetek. Athén fekvése, hegy- és vízrajza. Az Akropolis, mint a város fejlődésének kiinduló-pontja. A város falai. Az Akropolis a perzsa háborúk előtt. A koi ottikai művészet. Az Akropolis újraépítése a perzsa háborúk után. Nike templom. Az előadást vetített képek fogják kísérrni, melyek a megbeszélésre kerülő épületeket fogják bemutatni hű fényképfelvételek alapján. Az előadás d. u. 6-7-ig lesz a ref. kollégium dísztermében. Belépti-jegy, mely e sorozat összes előadásaira jogosít, váltható. Csáthy és Hegedűs könyvkereskedő urak üzletében, továbbá a kollégiumi háznagyi hivatalban.

— **Püspökök előkészítő tanácskozása.** A magyarországi latin és görög szertartású római katolikus püspöki kar pénteken megkezdődő tanácskozásának előkészítő-bizottsága ma délelőtt Csernoch János hercegprímás lakásán ülést tartott, amelyen az előreláthatóan két napig tartó püspöki konferencia anyagát készítették elő. A bizottság ülésén a hercegprímás elnökölt és a bizottság tagjai közül Széchenyi Miklós gróf nagyváradi, Radu Demeter nagyváradi görög katolikus, Radnai Farkas besztecebányai, Fischer Colbrie Ágost kassai, Várady L. Árpád győri, Glattfelder Gyula csanádi püspökök és Hajdu Tibor pannonhalmi főapát vettek részt. Betegséggel vagy elfoglaltsággal kimentették távolmaradásukat: Mailáth Gusztáv Károly gróf erdélyi, Párty Sándor szepesi, Hosszu Vazul szamosújvári görög katolikus és Prohászka Ottokár székesfehérvári püspökök.

— **Letartóztatott orvos.** Szombathelyről jelentik: A szombathelyi vizsgálóbíró tegnap este letartóztatta Székely Ernő dr. szentgotthárdi orvost, akit Erdélyi Zoltán dr. határrendőrfogalmazó hozott be Szentgotthárdról. Azzal vádolják, hogy rendelőszobájában, mint a m. kir. állami dohánygyár főorvosa, az orvosi vizsgálatnak alávetett több leány ellen erkölestelen merényletet követett el. A vizsgálóbírónak a letartóztatást elrendelő végzése szerint alapos a gyanu, hogy Székely dr. okirathamisítást is elkövetett. A végzés szerint, amikor az orvos tudatára ébredt, hogy milyen rettenetes büntetés vár rá, a fölveteli jegyen az egyik 14 éves leány évszámát meghamisította 17 évesre, ilyenformán akarta kifejezésre juttatni azt, hogy 17 évesnek ismerte a leányt. A vizsgálóbíró végzése szerint Székely orvos letartóztatása azért is indokolt, mert állását elvesztette és rendes kereseti forrással nem bír. A védők a vizsgálóbíró határozata ellen felfolyamodást jelentettek be. A rokonsága mindent elkövet szabadonbocsátása érdekében. Végh Endre szentgotthárdi főmérnök 5000 korona kauciót ajánlott föl arra az esetre, ha sógorát szabadlábra helyezik.

— **A debreceni munkásgimnázium.** — A debreceni munkásgimnáziumba a beiratás még mindig tart. Jelentkezni lehet Csúrka István ipariskolai igazgatónál, esetleg dr. Zalai Jánosnál (Vigkedvű Mihály-utca 11. sz.) A munkásgimnázium tanterve alkalmazkodik a polgári iskola tantervéhez. Csak az I-ső évfolyam nyílik meg. Beiratkozhatik mindenki, aki az elemi iskola legalább négy osztályát elvégezte. Az elméleti órák mellett vetítéses előadások is tartatnak.

— **A sajtóreform.** Fővárosi tudósítónk jelentik: Az igazságügyi bizottság ma befejezte a sajtóreform tárgyalását. A miniszter az elhangzott kívánságok figyelembevételével a javaslaton több fontos módosítást tett, így a sérelmes 24. §-nál is, amely most már így hangzik: „vétséget követ el, aki szándékosan valótlant tesz közre azzal másnak kárt okoz. Az adatok kiszolgáltatóira, az illetékeségre s a lefoglalás folytán adandó kárpótlásra vonatkozó szakaszoknál is lényeges változtatásokat tettek. Az ülés után Erdélyi Sándor üdvözölte a minisztert a fontos javaslatért.

— **Öngyilkos százados.** Szombathelyről jelentik: Nemrég Lehár Antal szombathelyi gyalogos századost áthelyezték Szombathelyről s helyére Fehértemplomból küldték ide Ochler Hugót. Az áthelyezett százados azonban nem érkezett meg Szombathelyre. Helyette egy hivatalos jelentés jött, amely azt adta hírül, hogy Ochler Hugó föbelötte magát. Állítólag azért lett öngyilkossá, mert kedvelt városából az ország másik szélére helyezték.

— **Gyermekgyilkos anya.** Sebők Lajos fűszerkereskedőnél szolgált Simon Mária 21 éves cselédleány. Ma délelőtt rosszul lett, mire Sebőkék orvost hívtak hozzá, aki megállapította, hogy a leány pár órával ezelőtt szülésen esett keresztül. Sebőkék mitsem tudtak erről. Az orvos, Berényi István dr., jelentést tett az esetről a rendőrségnek, amely nyomozni kezdett az ügyben és Sebőkék Virág-utca 29. szám alatti lakásának padlásán egy ócska vaskályha alatt zsákba gyömöszölten meg is találták az ujszülött csecsemőt, de holtan. Megállapították, hogy a leány szegényét titkolandó, megfojtotta az ujszülöttet. A gyermekgyilkos anyát, aki beteg és akit kezelés végett Kenézy tanár klinikájára szállítottak, rendőri felügyelet alá helyezték.

— **Kolera a mohácsi szenttelepen.** Mohácsról táviratozzák: Szombaton kolera-gyanú tünetek között meghalt Stipa András, vasárnap óta pedig néhány gyermek koleras. Valamennyi megbetegedés a szenttelepen keletkezett, amelyet zár alá helyeztek és a zár végrehajtására tíz csendőrt vezényeltek ki. A városban még nem történt gyanús megbetegedés és a kereskedők reménylik, hogy az e hónap 10-ére hirdetett országos vásárt meg lehet tartani.

Zomborból táviratozzák: A bácsbodrogmegyei Szond községben újabb tizenkét kolera megbetegedés történt. A halottak száma eddig kilenc. A községet zár alá vették. Blum Ödön egészségügyi főfelügyelő a megyei tisztifőorvossal állandóan a helyszínen tartózkodik. A szomszédos Doroszló község bucsuját a járvány miatt betiltották. Erősen érzik a hiányát a katonai karhatalomnak s mivel a hatóság ilyen irányú megkeresése eddig teljesítetlen maradt, most egyenesen a hadtestparancsnokságtól kérték katonai karhatalom kirendelését, mert a rendelkezésre álló husz csendőr kevésnek bizonyult. Bámulatos a lakosság tudatlansága és bizalmatlansága a hatósági intézkedések iránt. Anyyra félnek a hatóságtól, hogy betegeiket a padláson rejtegetik el szalma között.

— **Városi- és uti-bundák,** szörme-kabátok nagy választékban Halmágyi nagyruházában.

— **A gondatlanság áldozata.** A debreceni kir. ügyészség gondatlanság miatt eljárást indított özv. Délezeg Zsigmondné gálospetrii lakos ellen. Az özvegy asszony gondozgatta árván maradt kis unokáját, a két esztendő Rézműves Sándort. Tegnap a gyerek a nyitott kemence előtt játszadozott, amikor egy a tüzhelyről kipattanó szikrától a kis fiu ruhája tüzet fogott, minek következtében oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy be kellett szállítani ma délelőtt a debreceni köz-kórházba.

— **50%-ot takaríthatunk meg fűtőanyagban,** ha az ajtókat és ablakokat léghuzat elzáróval látjuk el. Kapható Mentze Henrik újdonságok áruházában. Piac-utca 38. sz.

— **Bomba a választáson.** Nápolyból jelentik: Véres epizódja volt tegnap a nápolyi választásoknak. Luzzi megválasztott képviselő lakásának erkélyéről beszédet tartott az összegyűlt tömeghez, mikor hirtelen bombát dobott. A bomba felrobbant és szilánkjai 12 embert megsebesítettek. A tömegben vad ijedelem támadt, mindenki menekülni próbált a mellékutcába és sok asszonyt és lányt összetapostak. A merénylő megszökött.

— **Az analfabéták számára rendezett tanfolyam.** A debreceni Szabad Iskola-Egyesület az idén is megtartja az analfabéták számára rendezett írni, olvasni és számolni tanító tanfolyamát a városi iparos tanonciskola helyiségében (Burgundia-utca 1. szám I. emelet IV. sz.) A tanfolyam hetenként 3-szor, hétfőn, szerdán, csütörtökön este 7-9-ig tartatik s egy negyedik este a tanulók oktatást nyernek a legelemibb közgazdasági ismeretekből is. Amennyiben megfelelő számú jelentkező akad, úgy a város költségein (Csapó-kertben, Homok-kertben) is tart a Szabad Iskola megfelelő tanítók vezetése mellett tanfolyamokat. Ezek teljesen ingyenesek; irószereket, könyvet a Szabad Iskola ad. Ajánljuk e tanfolyamot azok figyelmébe, akiknek analfabéta hozzátartozóik, cselédek, munkásaik vannak. Jelentkezni lehet H a t v a n i József tanítónál (Barna-utca 4. sz. d. u. 2—ig), aki minden tavábbiban szívesen szolgál felvilágosítással. A tanfolyam november 10-én kezdődik.

— **A marólug.** Egy fiatal, alig 16 esztendő cselédleányt szállítottak ma be a mentők a helybeli kórházba. Sinka Erzsébetet, aki a Szent-Anna-utcai vasuti hidon marólugot ivott. Állapota súlyos. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **Gyalog Svájcba.** Egy toprongyos, öreg csavargót állítottak ma elő a rendőrségi központon Hortobágyi Ernő dr. rendőrfogalmazó elé, aki csak amikor kihallgatni akarta, tudta meg, hogy az illető svájci ember, aki csupán franciául beszél. Tolmács segítségével aztán megtudták tőle, hogy 59 éves, a szent Bernáthegy melletti Sain Pierre községbe való, Amabilis Lipótnak hívják, szobapiktor, aki Lembergől gyalog érkezett ide azzal, hogy ugyancsak gyalog tovább folytatja útját haza — Svájcba. Lerongyolódva, pénztelenül tette meg a nagy utat Debrecenig, ahol, mint gyanus csavargót előállították. Most kényszer utlevéllel hazatoloncolják, de — vonaton.

— **Égő hajók.** Londonból táviratozzák: Tritticoria előtt Madras közelében rakodott a „Twinton angol petróleumhajó és mellette horgonyzott egy indiai szállítógőzös. Ennek fedélzetén éjszaka tűz ütött ki és a lángok átcsaptak a petróleumhajóra. Az egész petróleumrakomány felrobbant, a temérdek kuli a tengerbe ungrótt, amelynek felszínén lánggal lobogott a kiömlött petróleum. Két gépezs, az angol hajó kapitányának felesége, két gyermeke, egy néger fűtő és sok kínai munkás megégett, a Twinton teljesen elpusztult.

— **Furfangos hadipilóta.** Posenből jelentik: A 129. gyalogezred egyik hadnagya, aki az itteni repülő hadosztályhoz van beosztva, a minap a sűrű ködben eltévedve, Slupce közelében orosz területre jutott. Az orosz határőrség mintegy ötven éles lövést tett az aviatikusra, aki, bár gépét a lövések nem érték, kénytelen volt leszállni. Őrizetbe vették és úgy volt, hogy másnap Slupce-be szállítják. Minthogy vasutösszeköttetés a két helység között nem volt, a tiszt azt az ajánlatot tette az orosz hatóságnak, hogy egy orosz tiszt kíséretében repülőgépén tegyék meg az utat odáig, amibe a hatóság bele is egyezett. Az „ellenkező szél“ azonban német határ felé kényszerítette a gépet és a leszállásnál a fogoly tiszt „Isten hozta német földön“ szavakkal üdvözölte kísérelőjét.

— **Ez aztán pótdadó!** Szombathelyről jelentik: A pótdadók rekordját kétségkívül Bónisfalva község fogja tartani a jövő évben. Bónisfalva község képviselőtestülete nemrég elhatározta, hogy iskolát állít fel, amelynek építési költségét egy év alatt pótdadóval fedezi. A község a jövő évi költségvetésében ilyenformán nem kevesebbet, mint 1272 százalékos pótdadót irányozott elő.

— **Rendőri hírek.** Takács Antalné Erzsébet-utca 7. szám alatti lakos a rendőrség büntügyi osztályánál panaszt tett férje ellen, hogy oly brutálisan megverte, hogy súlyos sérüléseivel nyolc napig a kórházban kellett ápolni. — Zsiga Mihály cukrász-tanonc után nyomoz a rendőrség, aki gazdájától a Nap-utca 4. szám alatti lakó Récsy Gyulától 8 koronát ellopott s ezután megszökött. — Katona Lajosné feljelentést adott be ismeretlen tettes ellen, hogy ma délelőtt míg ő az orvosnál járt, valaki behatolt a Zsák-utca 3. szám alatti lakásába és az egyik szekrényt feltörve az ott örött készpénztét, mintegy 10 koronát elvitte. A rendőrség megindította a nyomozást.

Dr. Hegedüs Loránt ügyvédi irodáját

Debreczenben, Simonffy-utca 2/b. szám alatt megnyitotta. Telefon 32.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **A temető tolvajai.** A hajduszováti református temetőből az elmúlt esztendő telén tömegesen tűntek el a sírok fejjái. A csendőrség nyomozni kezdett a tolvajok után, akiknek kilétét Juhász Sándor és Juhász István személyében meg is állapították. A tolvaj gazdálkodók ellen az ügyészség lopás büntetése miatt vádat emelt, amelyet ma délelőtt tárgyalta le a debreceni kir. törvényszék. Juhász István tagadta a bűnösségét s tanukkal igazolta, hogy a tolvajlások idején ő nem is tartózkodott Szováton. A törvényszék Juhász Istvánt fölmentette, Juhász Sándort ellenben az enyhítő körülmények folytán egy havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Akik nem fizetnek az államnak.** Grósz Mihály hajduszoboszlói mészáros mester már hosszabb idő óta nem fizette meg az adóját, amely 4830 koronányi hátraléokra szaporodott föl. Végre is adóhátralék miatt pert indított ellene a kincstár, amely fedezetül végrehajtást vezetett Grósz Mihálynak hat darab ökrére mintegy 1800 korona értékben. A végrehajtás még az elmúlt év július 12-ik napján foganatosított, azonban Grósz Mihály úgy látszik nem sokat törődött vele, mert mire árverés alá kerültek volna az ökrök, azokat a törvény ellenére egyszerűen eladta. A debreceni kir. ügyészség vádja folytán a törvényszék ma tartotta meg ebben az ügyben a főtárgyalást. Tóth Aurél dr. elnökele alatt. A mai tárgyalás során Grósz Mihály azzal védekezett, hogy ő nem akarta megkárosítani az államot, csupán közönyösen vette az egész végrehajtást, amelynek jogi követelményeivel nem volt tisztában. A bíróság elfogadta ezt a védelmet, annál is inkább, mivel az adóhátralékot meg is fizette időközben, így aztán Grósz Mihályt a vád és következményei alól felmentette. Az ügyész az ítélet ellen felelőbbést jelentett be.

Hasonló vád miatt vonta felelősségre a bíróság Kelemen András böszörményi lakost, aki ez év április 14-én 120 korona adóhátra-

léka miatt lefoglalt 1043 koronára becsült hus- és szalonnaneműt adott el. Később az adót megfizette, az ügyészség azonban vádat emelt ellene. A bíróság egy napi fogházra ítélte Kelemen. Az ítélet jogerős.

§ **A házi orvosság.** Schlossmann Lipótné debreceni asszony három esztendő Margit nevű kis leánya ez év tavaszán megbetegedett. Valami könnyebb természetű gyermekbetegséget kapott, amelyet Schlossmanné házilag akarta meggyógyítani. Egy fazékba forró vizet töltött s egy tüzes, lyukas cseppel fedte be. Erre ültette a kis gyereket, hogy a kiszálló gőzök segítsenek rajta. Segített is, de úgy hogy, súlyos égési sebekkel a kórházba kellett szállítani. Az ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt emelt vádat az anya ellen, akit a törvényszék ma délelőtt 50 korona fő- és 10 korona mellék-büntetésre ítélte, azonban a büntetés végrehajtását három évre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

§ **Mulatság közben.** A földesi szövetkezeti korcsmában mulatozott több társával az elmúlt esztendő szeptember 12-én Katona László szabósegéd. Nagy volt a vigság, a dínom-dánom, amelynek záróakkordjaként a mulatók összevesztek. Verekedésre került a dolog, amelynek hevében Katona Bogár Lajos nevű cimboráját összeszurkálta. A debreceni kir. törvényszék ma Katonát egy havi fogházra és a 60 koronányi orvosi díj megfizetésére ítélte. Az ítélet ellen az ügyész felelőbbést adott be.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Nagyar hitel	810 80
Országos hitel	420 —
Magyar bank	80 50
Magyar bank: koronajáró	685 —
Államvonal	412 80
Magyar bank: forint	6 7 50
Magyar bank: forint	723 —
Magyar bank: forint	221 —

Koronajáró:

Magánleátszámítolási kamatláb:
 Bécs 5¹⁵/₁₆ %, Berlin 4¹/₂ % London 4¹⁵/₁₆ %

Budapesti gabonátőzsde.

Buda E. (Skasser és Köny) gabr. díszmennyiség iránti jelentés	—
1913. májusra	10 46
1914. októberre	11 87
1914. apr.	7 97
Rozs, októberre	9 —
októberre	9 —
Zab, októberre	7 56
októberre	8 95
Tengeri 1913. októberre	7 39
máj	6 25

Készár 5-tel magasabb.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Kauffmann Móritz Nagymihály, Forgács László Budapest Krisztina-körút, Schneck Henrik Nyiregyháza, Klein Ferenc Csongrád, Weidinger Gyula Baja, Szabó Kálmán kereskedő Nagykároly.

2026 1913. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak V. 734/3. 1913. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete részére lakostól 1500 kor. tőke, ennek 1911. év november hó 10. napjától számítandó 7% kamatai és az eddig összesen 162 korona 44 fillér perköltség erejéig 1913. évi január hó 25-én bíróság felül-foglalt és 630 koronára becsült házi butorok, vasszekrény, ló és szekérből álló ingóságok **1913. évi november hó 7-én délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és alperes lakásán, Piac-utca 62. szám alatt, az Általános Forgalmi Bank R. t. 1200 korona tőkekövetelése és jár. kielégítése végett is megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1913. évi október hó 19-én.

Török Péter, bírói kiküldött.

Felvágott száraz tűzifa
 minden mennyiségben
Horváth János
 gőzfűrészeiben

Hulladékfa 100 klgr. 1.80 korona
 Kőtegesfa 100 klgr. 2.— korona
 Felvágott dorongfa . 100 klgr. 2.20 korona

Telefon rendelésre házhoz szállítom. Telefon 131.

Jó borok

1 liter Homoki vegyes —90 K
 1 liter Asztali ó bor 1.— K
 1 liter Uri bor (ó rialing) 128 K
 1 liter Szekszárdi veres ó bor . 130 K

Betét üvegre 16 fillér. Tiszta szavatolt minőségben

Kontsek Gézánál
 Kossuth-utca 7. szám.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
 Hajdúvármegye szállítói
 nagyáruháza
 ajánlja a
 lakást változtatók
 figyelmébe

Óriási szőnyegraktárát:
 Fűgönyök — Csipkesterok — Ágy- és asztal-
 terítők, Hencserterítők — Butorszővetek — Pap-
 larok — Matracok — Linoleum

a legolcsóbb árak mellett.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalan-
 ság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziszser a

HOLLANDI
GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható
MIHALOVITS JENŐ
 gyógyszer-tárában, Debreczenben.

Milók használják

köhögés,
 rekedtség, katarrhus, elnyálkásodás,
 göres és számarhurut ellen

KAISER-féle Mell-Karamellákat
 3 fenyővel.

6050 közz. Ig bizonyítvány orvostól és magános-
 tól biztosítják a sikert.

Rendkívül jó ízű és kellemes **BONBON.**
 Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fillér. Kapható:

Mihalovits J., Grósz Nagy Ferenc, Dr. Szelenyi Árpád,
 Kubek Sándor, Muraközy László, Harsányi Lajos, Kó-
 czán Dezső, Kovács L. Nándor, Szentmiklósi Tóth Béla,
 Arany S. Árpád, Reichard Sándor gyógyszerészeknél,
 Józsa és Jóna és Központi drogériákban. — Ujtehértón
 Trón Gyulánál. — Erembályfalván Mátrai Ákosnál. —
 Derecskén Benkő Sándornál.

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbérszabályzat . 80 fillér
 Házbér-nyugtakönyvecske . 40 .
 Házirend 40 .
 Kapuczdula (minden helyiség
 részére) 10 .
 Üres lakás bejelentési lap . 10 .
 Ismét kiadott lakás bejelentési
 lap 10 .
 Építés engedély iránti kérvény 10 .
 Lakhatási 10 fillér

ért darabonként kapható

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
 könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIA CZ-UTCZA 49.

Telefon 645. Telefon 645.

Tűzifa, kűszén
 igen olcsón beszerezhető
SZÜCYNÉL, (Hungária-malom mellett.

Ugyanott 2 és 3 méteres
 akácfa olcsón kaphatók.

UNIVERSAL TABLETTA
 (fejfájás ellen.)

Készíti: **GYARMATI EMIL** városi gyógyszer-tára **BAJA.**
 Hatásában felülmúlja az aspirin tablettákat, minthogy egyúttal enyhe hashajtó a salyoi készítmények
 gyógyértékével. □ Nem befolyásolja a szív-működést. □ Felülmúlja a külföldi hason készítményeket.

Kiváló szer meghűlési betegségek, influenza, nátha, zsába, oszuzos és hurutos betegségek ellen. Azonnal fá-
 dalomcsillapító fej-, fog- és fül-fájásnál, különösen bevált ischias, rheuma és szagatásoknál.
 Olcsóbb az eddigi külföldi készítményeknél, egy 20 tablettát tartalmazó üvegcső csak 1.— korona
 □ Kapható az egyedüli készítőnél: Gyarmati Emil városi gyógyszer-tárában, Baján. □

Telefon 632. **HALMÁGYI** Telefon 632.
DIVATHAZA PIA CZ-U. 47, a FŐPOSTÁVAL SZEMBEN.

Felöltők minden színben . . . 10.— koronától
 Pongyolák minden színben . 5.40 koronától
 Bluzok minden színben . . . 2.50 koronától
 Selyembluzok minden színben 4.90 koronától
 Costümök minden színben . . 20.— koronától

A fenti árak érvényesek, míg a készlet tart.

Bőrtisztatlanságokat
PINOSOL
 mint bőrtakát, pörsenéseket,
 hájfeny, érdes és feltöredezett
 testbőrt megszüntet

mely a kátrányt gyógyhatásu alkatrészeit elszigetelve
 és a szagos színező és ragasztó alkatrészeketől mentesítve,
 tartalmazza és a gráci dermatológiai klinika megfigyelései
 szerint hatásosabb, mint az officinális kátrányeműek.
 Alkalmazható leginkább mint

folyékony Pinosol-szappan (1 K és 2 K 50 fillé-
 res palackokban
 hosszantartó készlet)

Aki pedig megszokásból a szilárd szappant előnyben
 részesíti, használjon

Pinosol-Boraxszappant (80 fillér) vagy **Pinosol-
 kénestejszappant** (90 fillér).

Bőrbajok és kiütések ellen az orvosok a szilárd
 10%-os Pinosolszappant ajánlják (90 fillér).
 Bővebbet a szappanokhoz csatolt ismertetés nyújt.

Fejmosásokhoz, hajhullás, korpásodás stb
 ellen a folyékony Pinosol-hajszappan szolgál,
 1 koronás és 2 korona 50 filléres palackok-
 ban (hosszantartó készlet).

Kapható gyógyszer-tárakban, droge-
 riákban és illatszerekkereskedésekben.

Pinosolwerke G. Hell & Comp., Troppau
 Wien, I., Helfferstorferstrasse II.
 Debreczeni
 raktár: Központi drogériában Rex Ferenc és Társánál.

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedve minden szó 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendők. ::

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszertbb postautalványval feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosításra nem szolgálunk.

Jelígés leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó-
hivatalunkban a jelígés levelek délelőtt 10—12 óráig adatnak ki. 706

A Debreceni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3—39
Kiadóhivatal 3—39 és 18
Nyomda 18

Levelezés

Jelígés levélnél a hirdetés száma is köretik.

Ó házasság
levele van a kiadóban. 96

Csendes otthon
levele van a főpostán. 97

Zolt
gyere el ma este fontos ügy miatt. Zsuzsó. 97

Barna leány
a várt időben ott voltam, vártalak 9-ig, de hiába, ha talán valami közbe nem jön, várja a barna fiút ott a régi helyen. 94

Urak
csupán szórakozásból ki barátokozna fiatal urival leánnyal. Irjanak nekem a kiadóba „Szabad” jelíggel. 95

Lakás

Két szoba
konyha és mellékhelyiségekből álló lakás Széchenyi-utca 44. sz. alatt november 1-től kiadó. Átadás folytán előnyös árban. 2594

Kávémérésnek
kifőzésnek vagy bármilyi üzletnek helyiség kiadó Attila-tér 2. 4

Utcai
butorozott szoba csendes udvarban kiadó, esetleg ebédkosztal is kapható Magoss-u. 14. sz. 9

Butorozott
szoba, csendes udvarban 16 K.-ért kiadó. Péterfia-utca 41. 10

Két
szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás Maróthy- (Morgó) utca 21. szám alatt november 1-től kiadó. Tiszta, csöndes udvar. Más lakó nincs. A lakás csak délutáni órákban tekinthető meg. 2

Egy
nagyon szép külön bejárattal utcai butorozott szoba és több rendbeli istálló azonnal kiadó Zsák-utca 11. sz. 26

Kiadó
azonnal három szobás utcai lakás fürdőszoba, előszoba, villanyvilágítás, vízvezeték, jövizükut az udvarban Vörösmarty-u. 24. 24

Kiadó
(olcsón) tére berendezett gyönyörű 4 szobás villa. Diófa-u. 17. (Hatvan-u. kert.) 23

Csokonai-u.
35. egész ház istállósval azonnal kiadó, székér eladó Szappanos-u. 19. 21

Üzlet

CIRIN
parket és linoleum kecskes kefével nélkül fényes és sikos. Apartkettét szép világosan tartja. — Kapható a DEUTSCH-üzletekben. 13

VALODI
édes, nemes szegedi paprikák: ölelegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

Új hentesüzlet
A Csapó-utca 68. szám alatt (Retezár-féle házbán) naponta friss disznóhús kapható. Ugyazintén zsirnakvaló hús és sós szalonna, déliben és este frissen sült lacipecsenyé. B. pártfogást kér Csonka András Debreczen, Csapó-utca 68. sz. Retezár-féle ház. 2432

Geresznye-
és bükffa hálósobák, angol bőr- és gobelin-garnitúrák, modern diványok, matracok, hencserek jutányosan eladók Szántó kárpitosnál, Zugó-utca 3. sz. 995

Konyha- és előszoba-
berendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10—90. 1

Butorok
legolesőbban kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal. 1923

Vadász cipőt
és egyéves önkénteseknek cipőt, csizmát szabályszerűen készít Falusi Károly, polgári és katonai cipésmester, Csapó-utca 41. sz. a. 103

Állás

Penztáros-
nőnek ajánlunk egy ügyes és megbízható fiatal özvegyasszony, beszél magyarul, németül és angolul. Özv. Hermané Honvéd-u. 26. 8

Gyál orriattal
bíró pénztárnoknő felvétetik Grósz Sándor és Testvére Csapó-utcai fűszerüzletben. 14

Házvezetőnői
állást keres intelligens nő jó bizonyítvánnyal. Szíves megkeresések Pacsirta-utca 64. 73

Monkásnők
és gyáriszolga állandó alkalmazásra azonnal felvétetik Teleki-utca 100. 50

Takarító
fiatal tisztességes a délelőtti órákra könyvvel jelentkezhet Kigyó-utca 41. 51

Ügyes
gyakorlat poltirozni és lakkozni tudó leány felvétetik Blattner tükörgyár Sziv-u. 14. 52

Adás-vétel

Eladó
a városhoz közel a vámospércsi kövesut mellett 13 hold barna homok föld tanyával, értekezhetni Fűvészkert-utca 2. 56

Kál-hák
tűzhelyek, konyhaberendezési cikkek legolesőbban beszerezhetők Friednél Csapó-utca 27. 41

Ujfehértón
kényelmes uri lakás, kilenc holdas szőlő és gyümölcsös átköltözés miatt olcsón eladó. Felvilágosítást ad Tatay Imre királyi állatorvos, szerencsi lakos. 37

VESZEK
levélbélyegeket és olyan kovarteket, leveleket, gvaszjelentés, meghívókat stb, melyek 1800—1900-ig postán jártak. HARMATHY antiquarium Debreczen, Fűvészkert-u. 14.

Óriási
virágu jácinthagymák, remekül éneklő kanárik, madáreleség olcsón beszerezhetők. Jókai-utca 52. 25

Szőlőtőke
örökített négy fillér tökéje vágóhid megett Czabán. 20

Butor
tömör keményfa minden társadalmi osztály részére Jancsó testvérek butor raktárában Szinház-udvarban. 35

Házat
veszek piacon, vagy főuton, ügynök nélkül, Csapó-utca 11., első lakás. 76

Eladó
a Monostorpályi határban 200 hold tagos birtok, kedvező fizetési feltételek mellett, holdja 500 koronáért. Ugyan-csak eladó ugyanott 130 hold tagos birtok, holdja 380 koronáért. Értekezhetni a Debreczeni Gazdák Bankjánál Kossuth-utca 17. 79

Egy
jóforgalmu bodega betegség miatt azonnal eladó Csapó-utca 77. 85

Nagyobb
mennyiségű száraz, sima akácfa szerszámfának eladó. Sziv-utca 10. 88

Két
jókarban levő kétsütős tornyos tűzhely jutányosan eladó Pacsirta-u. 47. 90

Bor
A Bocskaiiban 1911-ben termelt piros bor eladó. Czegléd-utca 20. 91

A
Nyilas-telepen levő Tokaji-féle nyágvendéglő és fűszerüzlet teljes felszereléssel jutányos árt eladó vagy kiadó. Értekezhetni ugyanott. 92

Csapó-
utca 68. számú ház (Retezár-féle) kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezhetni Kölcson Segélyző-Egylet Kossuth-u. 8. 93

Adómentes
ház Péterfia laktanyánál nagy kerttel eladó. Értekezhetni Libakert 12. Ugyanott pincelakás kiadó. 65

Vendéglő
kitímő meneteli eladó értekezhetni Libakert 12. 66

Jó
karban levő apró boroshordók minden elfogadható árban eladók Kupfer fűszerüzletében, József kir. herceg-utcán. Ugyanott egy tanuló felvétetik. 62

Káposzás
boros hordók használt és új eladó Péterfia-u. 76. 63

Eladó
1 és fél éves fekete mangalica tenyészkán, értekezhetni Kölcsey-utca 11. sz. 64

Stelázsik,
íveg, nyitott puldok kerestetnek Batthyány-u. 15. 59

Alig
használt tornyos konyha butor és apróságok eladók Ótmalom-utca 1. Magos-u. sarkán. 60

Eladó
két darab teljesen jó karban levő villamos ivlámpa Békés Lajosnál, Piac-utca 46. 61

Különte

Míg a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca sarkán legújabb faconis selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2-40 korona, szövet maradákok 140 cm szélesség 3 korona. Férfi ingek és fehérneműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Pőzönő
fél napra bármilyen nagy uri házhoz ajánlkozok. Csillag-utca 97. 28

Szobafestő
mázolást jutányosan vállal Kelemen Sándor Méliusz-tér 5. 22

LEGCEZLSZERÜBB FALRA ERŐSITHETŐ KLOSETTPAPIR-TARTÓ DOBOZ.

Szerkezete folytán egyszerre csak egy lap papír vehető ki, mely rögtön azután a következő lapot a nyíláson félig kihuzza, ezáltal a papirpazarlás ki van zárva. Külön betétek is.

Kapható:
THAISZ ARTHUR
PAPIRKERESKEDÉSÉBEN,
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 7. SZ.

1 csomag 500 lap barna betét 30 fillér.
1 " 500 " fehér " 36 "
1 fadoboz hozzávaló " 2-40 "

Ah!!... ez vagy gyöngyvirágcsokor vagy

Dralle-féle **Illusion** a világitótoronnyal

Gyöngyvirág, rózsza, orgona, heliotrop, rezeda 4-korona, ibolya 5-korona. Minden gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszerekkereskedésekben, szappanüzletekben és jobb fajta fodrászoknál.

GEORG DRALLE, BODENBACH a. E.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában. Piac-utca 49., a főpostával szemben.